

A close-up photograph of a person's hand gently touching a plant stem in a field of white flowers. The background is a soft-focus field of similar plants. The overall color palette is dominated by greens and blues, with a yellow text overlay.

Fondenes bevillinger til natur-, klima- og miljøformål 2022

**Fondenes
Videnscenter**

Oktober 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
Fondenes bevillinger til natur-, klima- og miljøformål	5
Støtteområder, virkemidler og modtagere af fondsmidler	8
Fondenes arbejdsformer	13
Fonde bag bevillinger til natur-, klima- og miljøformål	15
Definitioner, metode og kildegrundlag	18

INDLEDNING

Danske fonde gav 2,2 mia. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022

I 2022, to år efter vedtagelsen af klimaloven, var natur, klima og miljø højt på den politiske dagsorden i Danmark. Undersøgelser placerede området som et af de absolut vigtigste for vælgerne ved folketingsvalget i november 2022¹.

Det år bevilgede fondene i alt 2,2 mia. kr. til natur-, klima- og miljøformål. Heraf udgjorde forskning omtrent halvdelen. Eksempelvis gik flere fonde sammen og gav i alt 300 mio. kr. til et pionercenter til forskning i Power-to-X på DTU, som skulle skabe nye bæredygtige og effektive materialer til elektrolyseprocesser til fremstilling af grønne brændstoffer.

Fondene bevilgede 1 mia. kr. til aktiviteter eksklusive forskning inden for natur-, klima- og miljøformål. Det svarer til, at støttekronerne til disse aktiviteter er steget med 47 % i forhold til 2021.

Om analysen

Hvert år udarbejder Fondenes Videnscenter en række analyser om fondenes bevillinger. I denne analyse behandler vi opgørelser over hvor mange midler,

fondene bevilgede til natur-, klima- og miljøformål.

I sidste års fondsstatistik (for 2021) og de tidligere år, lå langt de fleste forskningsbevillinger under et tværgående formål (videnskabelige formål). Men der lå også en mindre del af forskningsbevillingerne under støtteformålene, som forskningen vedrørte (f.eks. sundhed, kultur mv.).

Det er ændret fra fondsstatistikken 2022 sådan, at forskningsbevillingerne er samlet på de støtteformål, som bevillingerne primært anvendes til forskning inden for. De forskningsbevillinger, der ikke passer under fondsstatistikens støtteformål, findes under 'andre formål'.

Ændringen betyder, at vi på sigt kan få et bedre overblik over de samlede bidrag til de enkelte støtteformål. Det betyder også, at vi nu og nogle år frem, ikke kan fortælle så meget om udviklingen i bevillinger over flere år, fordi data ikke er sammenlignelige. Det gælder bl.a. for udviklingen i antallet af fonde, der bidrager til et støtteformål. Visse steder vælger vi at beskrive udviklingen uden

forskningsmidler, fordi vi på den måde kan vise mere om udviklingen under støtteformålet.

Ud over denne særanalyse med fokus på bevillinger til natur-, klima- og miljøformål, udarbejder vi analyser om de samlede bevillinger, og vi dykker ned i bevillinger til øvrige støtteformål med stor fondsstøtte.

Vi håber, at du vil læse med og dykke ned i tallene for 2022.

God læselyst!

Hanne Elisabeth Rasmussen
Direktør for Fondenes
Videnscenter

1) tv2.dk, 5. okt. 2022. *Disse emner er de vigtigste for danskerne under valgkampen, vurderer eksperter*
via.ritzau.dk. 5. dec. 2022. *Pressemeddelelse, Danmarks Naturfredningsforening. Ny måling: Klima og sundhed var afgørende for flest vælgere ved FV22*

HOVEDPUNKTER

Fondenes bevillinger til natur-, klima- og miljøformål 2022

1. Fondene bevilgede i alt 2,2 mia. kr. til natur-, klima- og miljøformål

Fondene bevilgede i alt 2,2 mia. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022. Midlerne til formålet, eksklusiv forskning, steg fra 718 mio. kr. i 2021 til 1.055 mio. kr. i 2022, hvilket svarer til en stigning på 47 %. Derudover blev 1,1 mia. kr. bevilget til forskning på området i 2022. *Se side 6.*

2. Natur og klima fik mest

Den største andel af de bevilgede midler gik til støtteområdet natur og klimarelaterede aktiviteter (hhv. 966 mio. kr. og 892 mio. kr.). Tilsammen modtog de to områder 86 % af støtten. Færrest midler gik til affaldshåndtering og genanvendelse. *Se side 9.*

3. Størstedelen af de bevilgede midler til natur, klima og miljø gik til forskning

51 % af de bevilgede midler gik til virkemidlet forskning, mens 12 % gik til anlæg og yderligere 12 % blev fordelt på formidling, innovation og anskaffelser/ erhvervelser. De resterende midler lå under kategorien 'andet/ikke øremærkede midler'. *Se side 10.*

4. Flest midler gik til offentlige institutioner

Offentlige institutioner modtog 913 mio. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022, hvilket udgjorde 42 % af de samlede midler til formålet. Nonprofit-organisationer modtog det næststørste beløb på 535 mio. kr. *Se side 11.*

5. Flest midler gik til danske modtagere

Fondene bevilgede 1,9 mia. kr. til danske modtagere til natur-, klima- og miljøformål i 2022, hvilket svarer til 86 % af fondenes samlede bevilgede midler til formålet. Udenlandske modtagere modtog 292 mio. kr. i 2022. *Se side 12.*

6. Ansøgerdrevne og alliancedrevne projekter fyldte mest

Bevillinger til natur-, klima- og miljøprojekter, der blev drevet af ansøgere frem for fonde eller alliancer, fik flest penge i 2022 (67 %). Alliancedrevne indsatser modtog 18 %, hvilket gør natur-, klima- og miljøområdet til det område, hvor alliancedrevne indsatser fyldte forholdsmeget mest i sammenligning med de øvrige støtteformål i 2022. *Se side 14.*

7. Få fonde støttede området, men bevillingerne var store

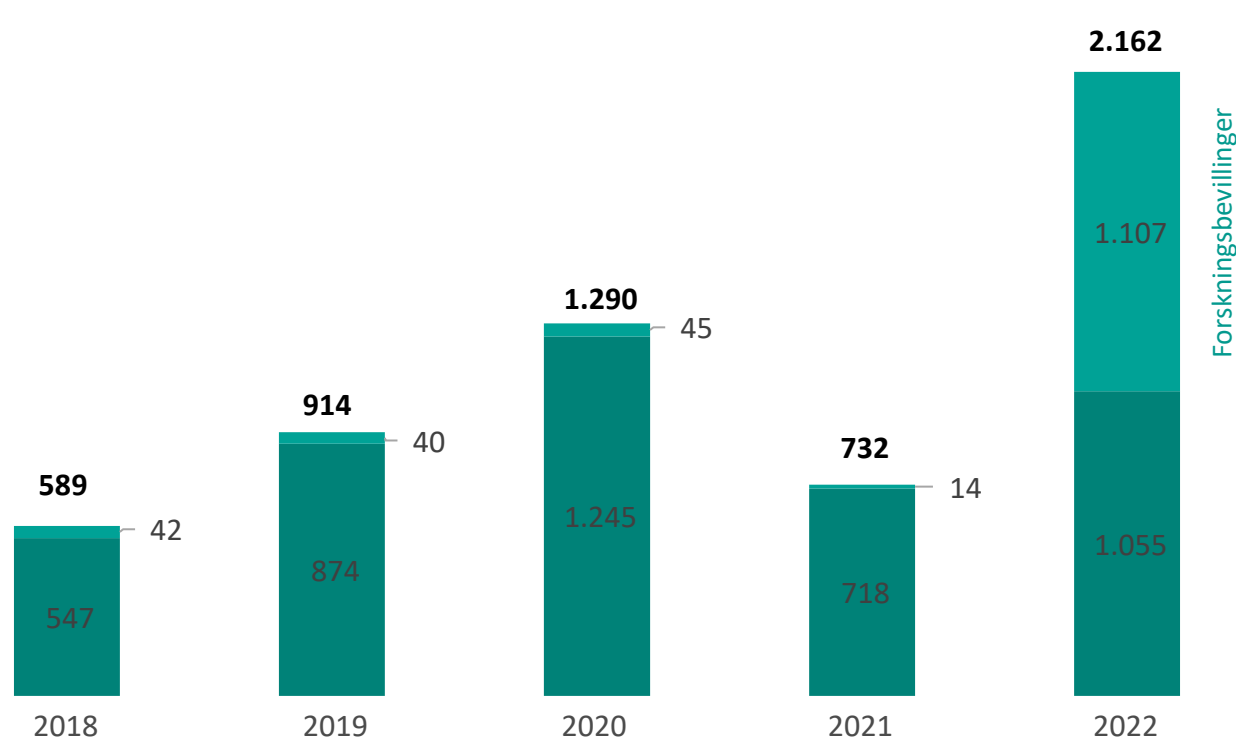
205 fonde bevilgede midler til natur-, klima- og miljøformål i 2022. Næsten halvdelen af disse fonde var små fonde². Fem meget store fonde stod for 55 % af de samlede midler til formålet.

Den gennemsnitlige bevilling til natur-, klima- og miljøformål var i top 3 sammenlignet med andre formål og udgjorde 850.000 kr. i 2022. *Se side 7, 16 og 17.*

Fondes bevillinger til natur-, klima- og miljøformål

Fundene bevilgede 2,2 mia. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022

Figur 1: Bevilgede midler til natur-, klima- og miljøformål 2018-2022 (mio. kr.)

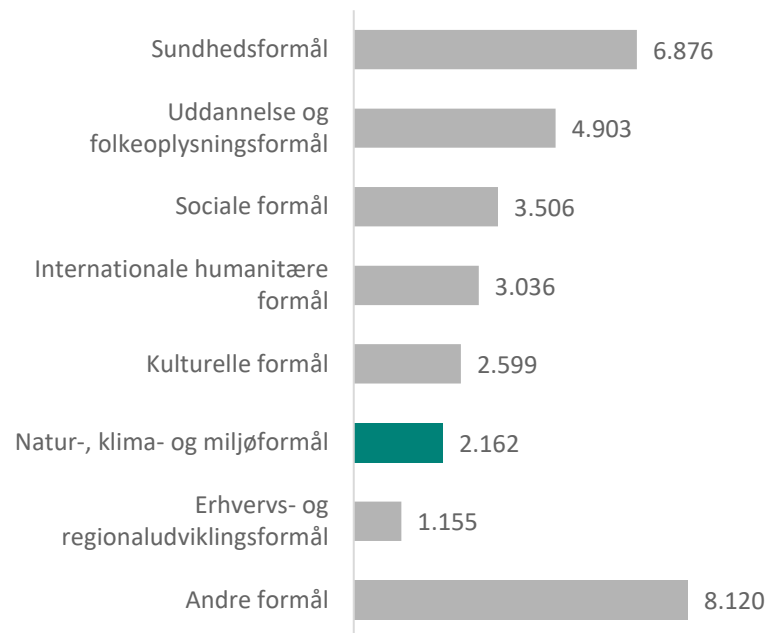

I 2018-21 lå forskningsbevillinger til natur-, klima- og miljøformål delvist under dette formål og delvist under 'videnskabelige formål'. I 2022 er forskningsbevillingerne samlet under natur-, klima- og miljøformål, og væksten i de samlede fondsmidler til formålet, der ses her, er derfor helt eller delvist af teknisk karakter. (se side 3 og 20).

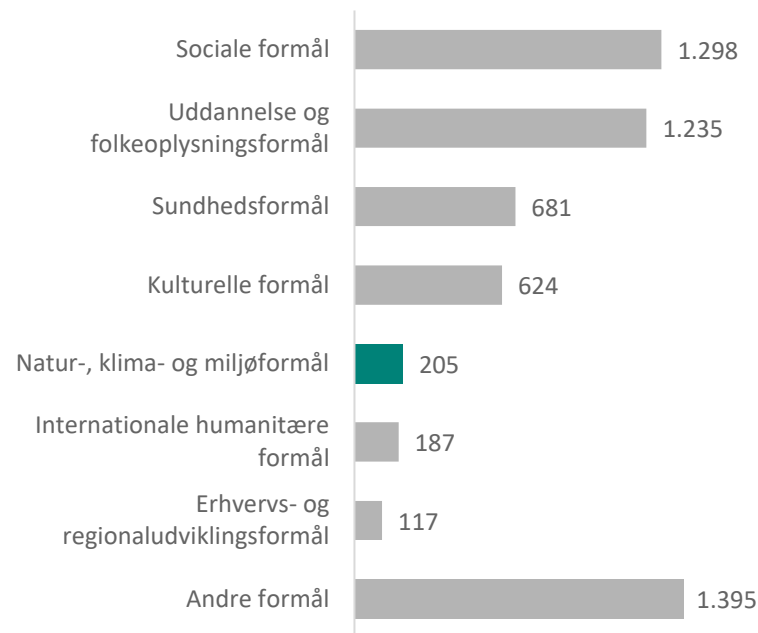
For årene 2018-2021 indgår kun en del af de samlede forskningsbevillinger i grafen, da de øvrige forskningsmidler til natur-, klima- og miljøformål lå under 'videnskabelige formål' i denne periode.

Natur-, klima- og miljø set i forhold til øvrige støtteformål i 2022

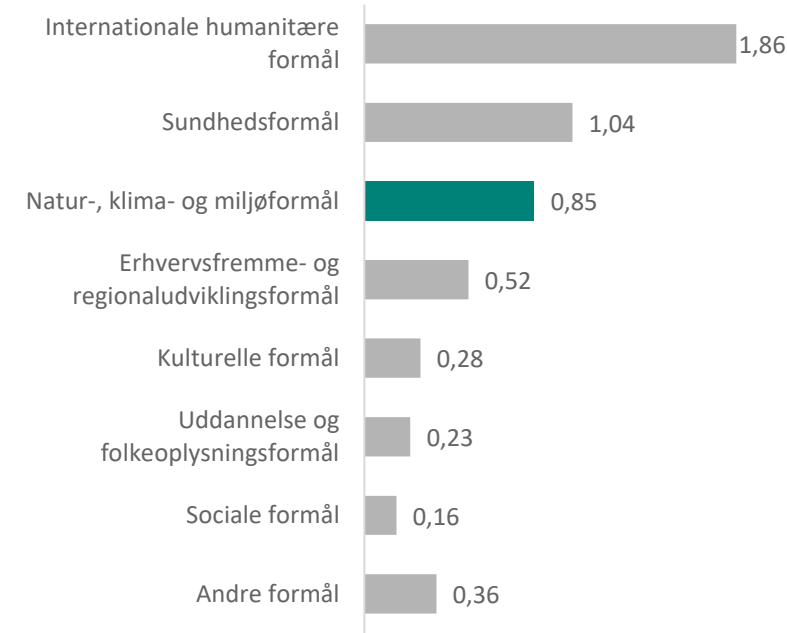
Figur 2: Bevilgede fondsmidler 2022 (mio. kr.)

Figur 3: Antal bevilgende fonde 2022

Figur 4: Gennemsnitsbevilling 2022 (mio. kr.)

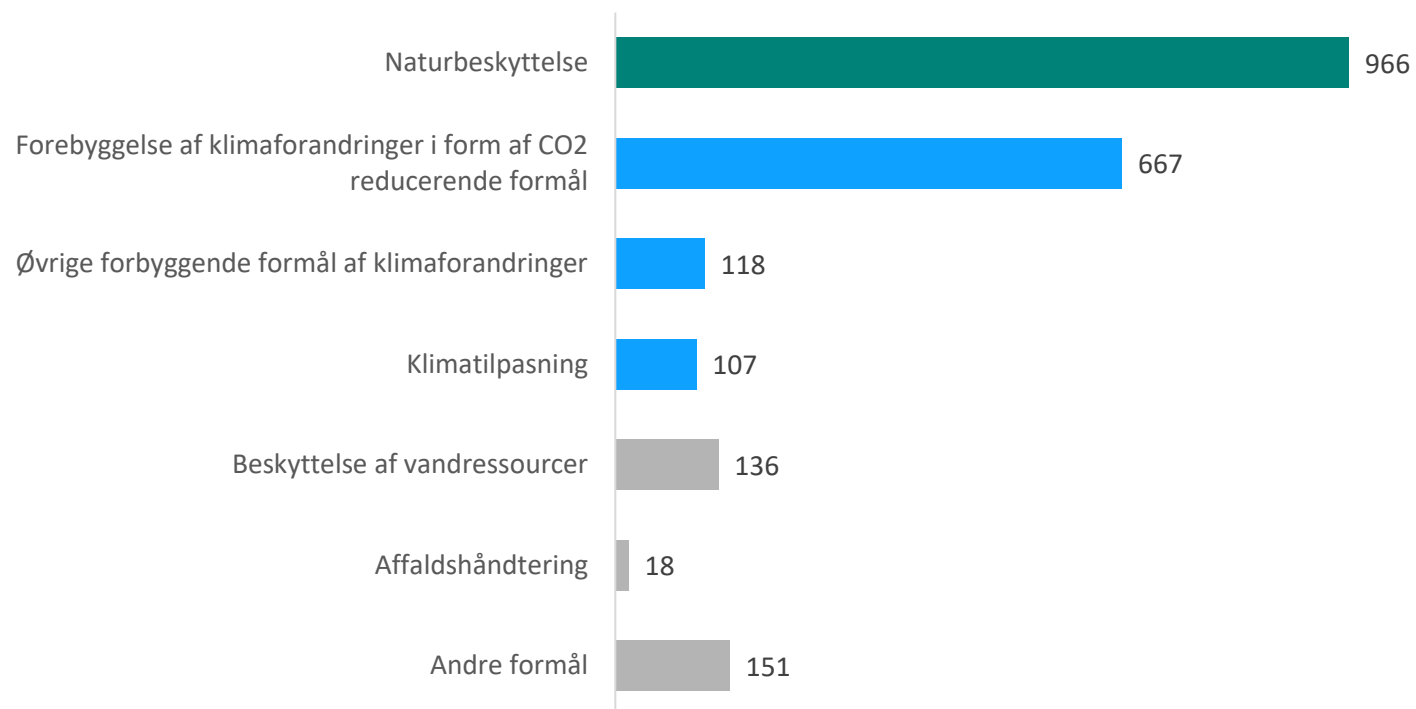
Note: vi ser bort fra 'andre formål' ift. placering i graf, fordi der her er tale om en samling af flere formål.

Støtteområder, virkemidler og modtagere af fondsmidler

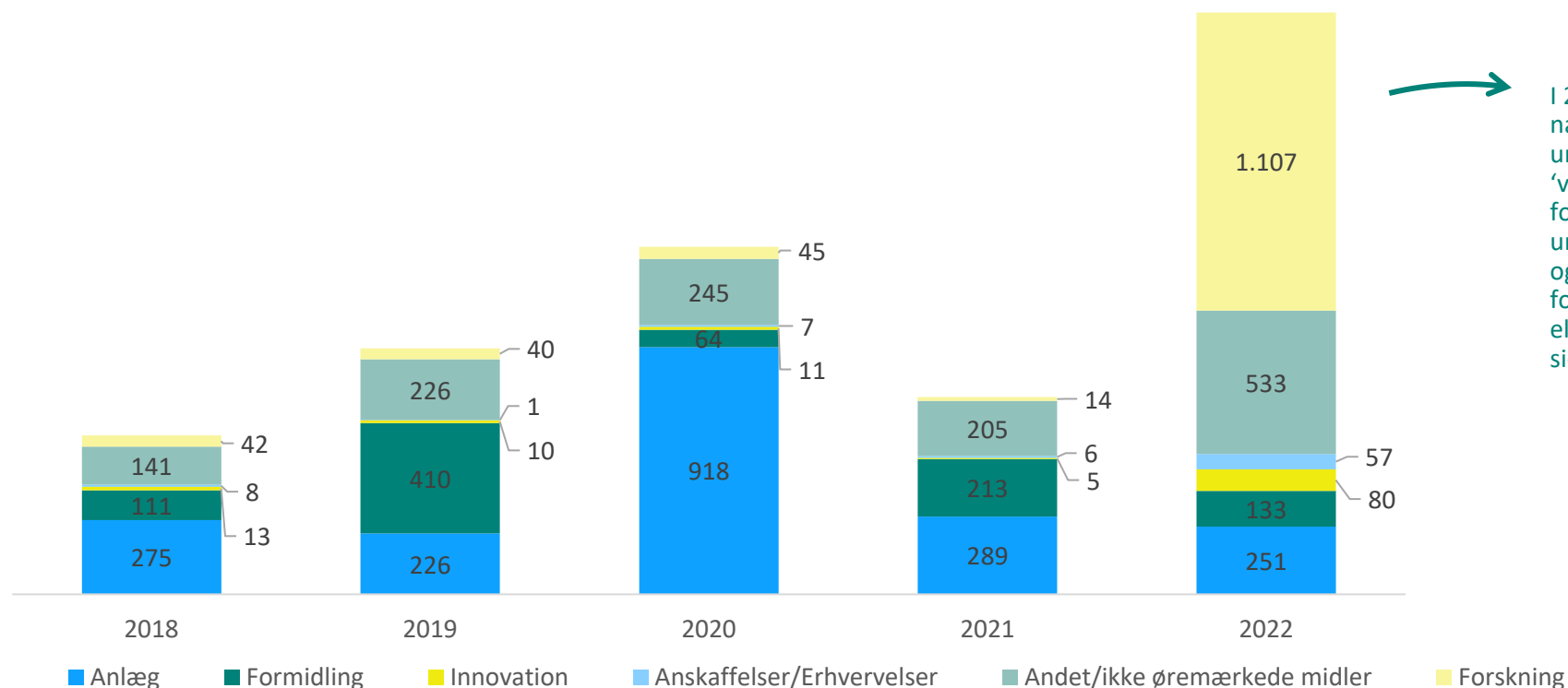
966 mio. kr. gik til naturbeskyttelse, og 892 mio. kr. gik til klimarelaterede aktiviteter i 2022

Figur 5: Bevillinger til natur-, klima- og miljøformål i 2022 i mio. kr. fordelt efter støtteområder

Al forskning er samlet under området i 2022: 1,1 mia. kr. gik til forskning

Figur 6: Bevillinger til natur-, klima- og miljøformål i mio. kr. fordelt efter virkemidler og tid

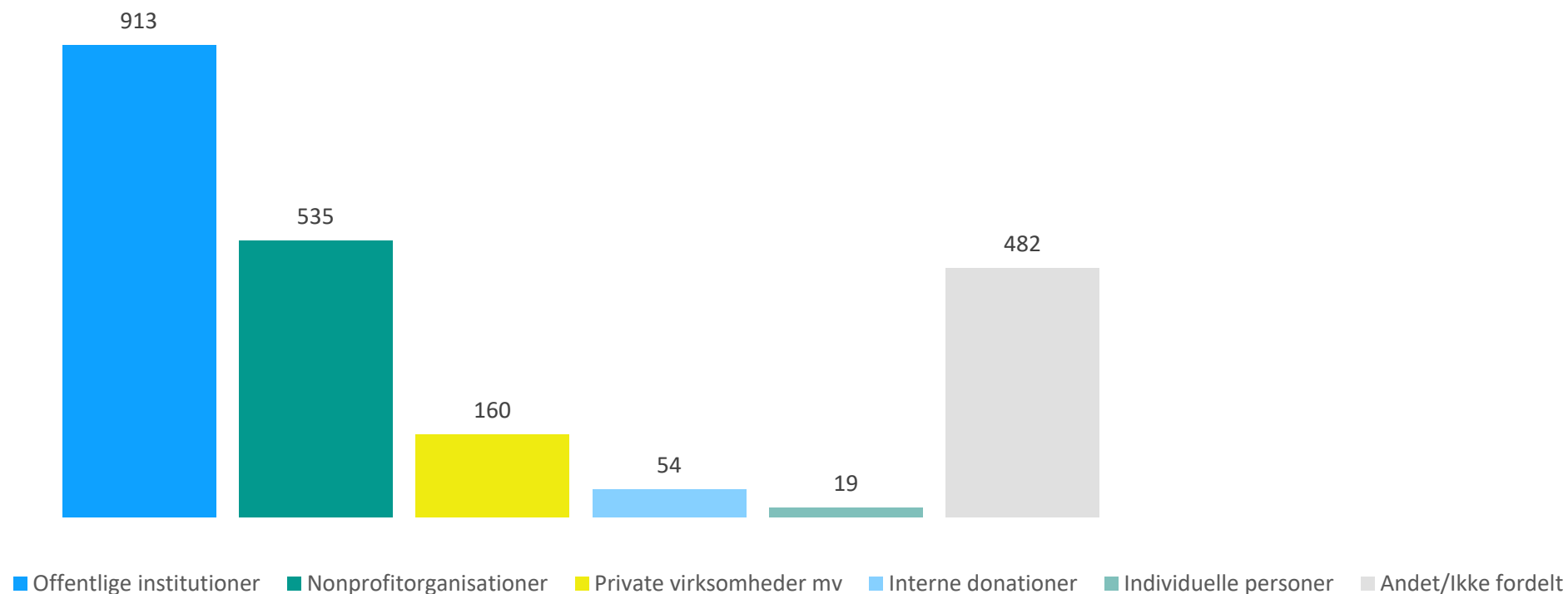

I 2018-21 lå forskningsbevillinger til natur-, klima- og miljøformål delvist under dette formål og delvist under 'videnskabelige formål'. I 2022 er forskningsbevillingerne samlet under natur-, klima- og miljøformål, og væksten i fondsmidler til forskning, der ses her, er derfor helt eller delvist af teknisk karakter (se side 3 og 20).

Note: Når man taler om virkemidler, taler man om, hvordan pengene bliver brugt. Her skelnes der primært mellem anlæg og aktiviteter. Under 'anlæg' ligger f.eks. opførelse af nye bygninger, større renoveringsarbejder osv., mens aktiviteter dækker over de øvrige kategorier som f.eks. forskning og formidling.

913 mio. kr. gik til offentlige institutioner i 2022

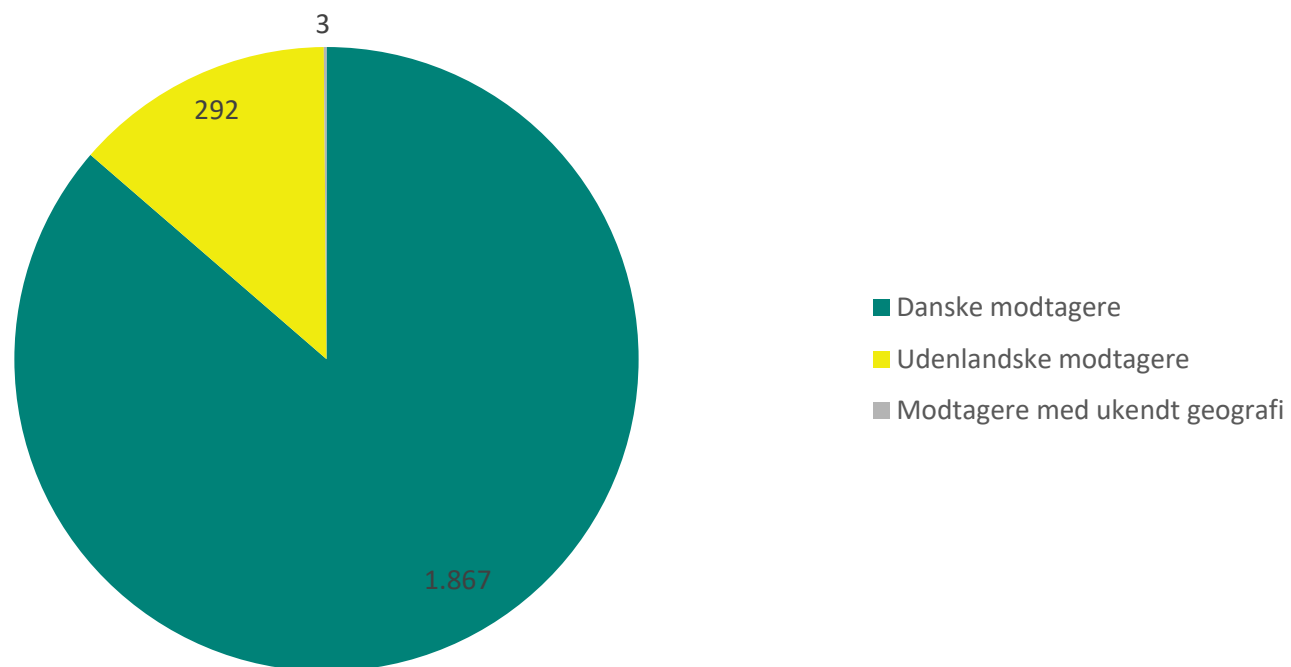
Figur 7: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til natur-, miljø- og klimaformål i 2022 efter modtagertype

Note: Interne donationer kan f.eks. være opkøb af naturområder med henblik på naturbeskyttelse. Kategorien 'andet/ikke fordelt' dækker over de bevillinger, der vedrører natur-, klima- og miljøformål, men hvor modtagergruppen ikke passer på de tilgængelige kategorier. De 482 mio. kr. under dette kategori i 2022 stammer fra et fåtal af fonde, men data giver ikke mulighed for at specificere yderligere.

En stor andel af midlerne gik til danske modtagere i 2022

Figur 8: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022 fordelt efter modtagernationalitet

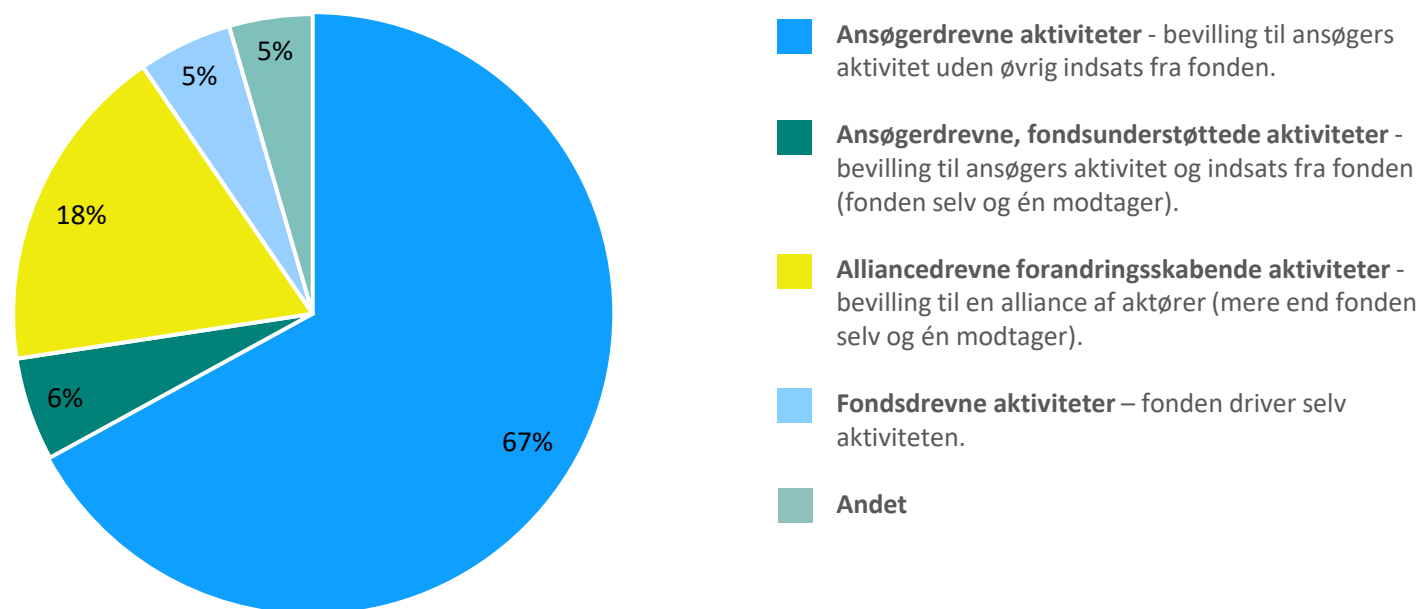

Note: Når vi taler om modtagere i Danmark, kan det også inkludere udenlandske projekter tilknyttet en dansk modtager. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale indsatser, selv om pengene går til danske modtagere, og omvendt.

Fondenens arbejdsformer

Størstedelen af de bevilgede midler gik til ansøgerdrevne aktiviteter

Figur 9: Bevilgede midler til natur-, klima- og miljøformål i 2022 i procent fordelt efter arbejdsformer

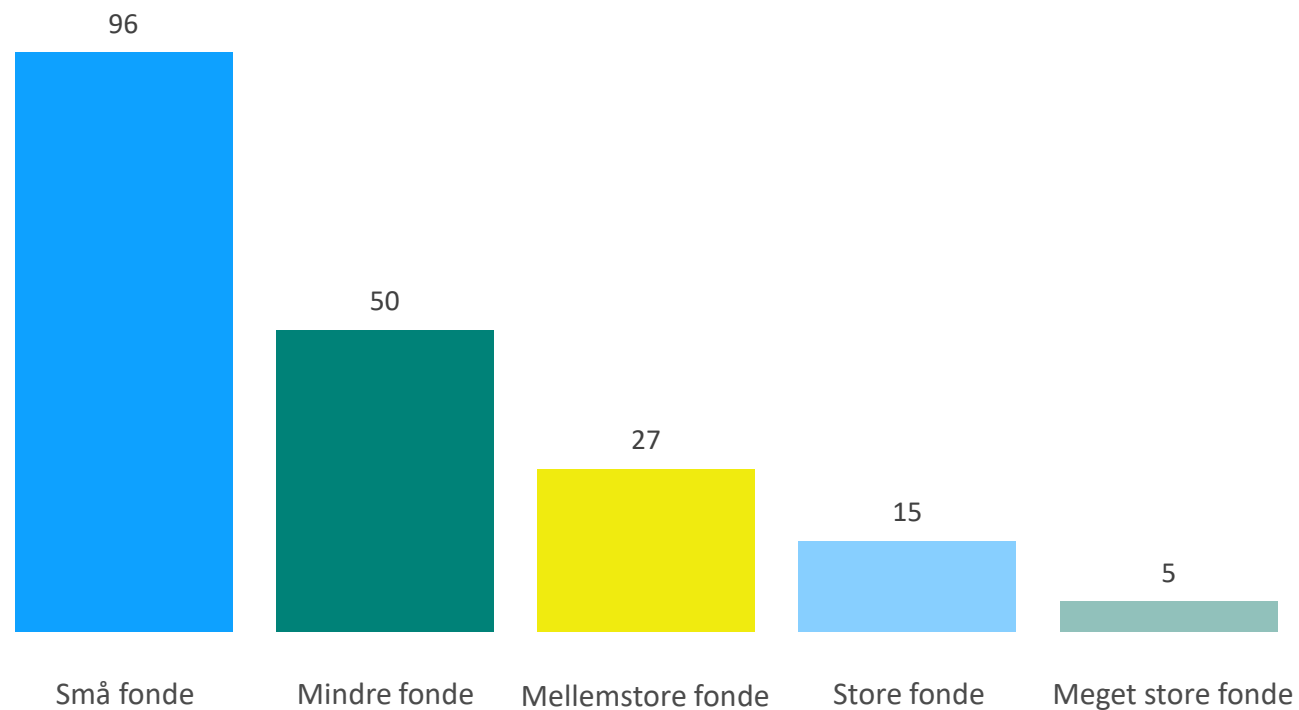
Note: Svarmulighederne spænder fra projekter, der drives af ansøgere til projekter der drives af fonden selv. Tallene for arbejdsform er baseret på detaljerede indberetninger til Danmarks Statistik, der samlet set er opgjort til 2.044 mio. kr. eller ca. 95 % af de samlede bevilgede midler til natur-, klima- og miljøformål. Der arbejdes således med en stor delmængde af de bevilgede midler til formålet, men ikke alle indberettede midler.

Tabeller og figurer er baseret på tal fra Danmarks Statistik

Fonde bag bevillinger til natur-, klima- og miljøformål

205 fonde støttede natur-, klima- og miljøformål i 2022

Figur 10: Antallet af fonde med bevillinger til natur-, klima- og miljøformål i 2022, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau

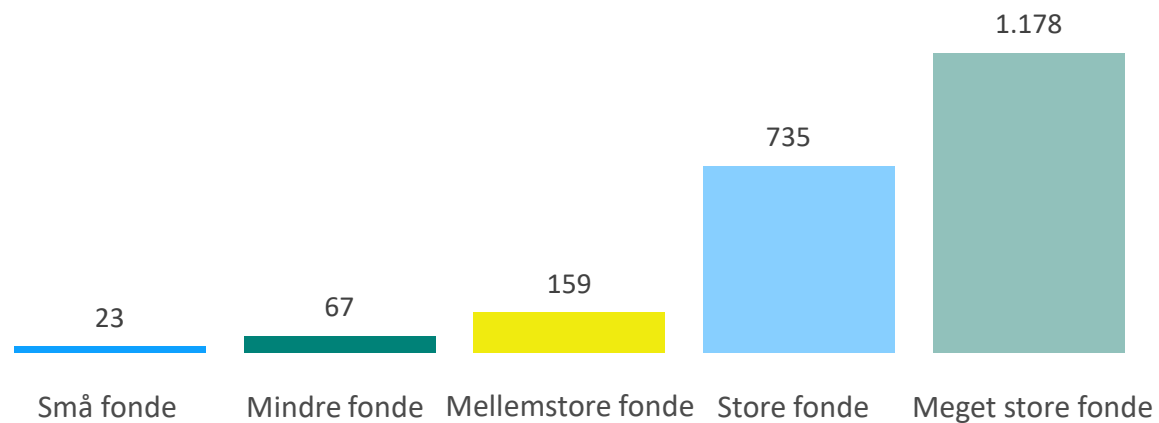

Note: Se kategoriseringer af fonde på side 19.

De meget store fonde stod for 55 % af de bevilgede midler i 2022

Figur 11: Fondenenes bevilgede midler i mio. kr. til natur-, klima- og miljøformål i 2022, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau

Note: Se kategoriseringer af fonde på side 19.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Områder under natur-, klima- og miljøformål

Støtteformålet natur, klima og miljø dækker over en række forskellige støtteområder. Herunder ses Danmarks Statistiks definitioner fra indberetnings-skemaet til fondsstatistikken.

- **CO2-reducerende indsatser:** Initiativer der fremmer brug af vedvarende energikilder eller reducerer energi- eller anden CO2-reducerende forbrug. Fx metanudledning fra landbruget.
- **Klimatilpasning:** Tilpasning til højere vandstand og voldsomt vejr. Fx kystsikring, regnvandshåndtering
- **Affaldshåndtering og genanvendelse:** Initiativer der reducerer materialeforbrug og affaldsmængden. Genanvendelse – fx af plast og byggematerialer.
- **Beskyttelse af vandressourcer:** Initiativer, der styrker vandkvaliteten samt bedre rensning af spildevand.
- **Natur:** Indsatser til beskyttelse af økosystemer på land, i ferskvand og i havet. Beskyttelse af biodiversitet, naturgenopretning eller etablering af ny natur fx skovrejsning.
- **Andre formål:** fx beskyttelse mod støj og vibrationer.

Fonde og filantropiske foreninger, herunder erhvervsdrivende og almene fonde

I analysen anvender vi generelt betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "filantropiske foreninger" for at forenkle teksten. I visse tilfælde kan vi skelne mellem erhvervsdrivende og almene (ikke-erhvervsdrivende) fonde, hvor det har analytisk relevans. Almene fonde driver slet ikke eller ikke i nogen særlig grad erhvervs-mæssig virksomhed. Erhvervsdrivende fonde har betydelig erhvervsaktivitet, ejer en bestemmende andel i en eller flere virksomheder eller driver egen virksomhed. De kan, men skal ikke, have et almen-nyttigt formål. De erhvervsdrivende fonde, der indgår i denne analyse, har stort set alle et almennyttigt formål.

Fondene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau: små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

Bevillinger og udbetalinger

En bevilling er fondens tilsagn om støtte, mens en udbetaling er det faktiske beløb, der udbetales på baggrund af bevillingen. For eksempel kan en fond bevilge midler i 2022 og udbetale dem i 2023, eller store bevillinger kan udbetales over flere år.

Almennyttige og andre bevillinger

På baggrund af data fra Danmarks Statistik kan vi i analysen ikke afgøre, om en bevilling er til almennyttige aktiviteter eller ej. Analysen fokuserer derfor på de samlede bevillinger. Tidligere var kun en lille del af midlerne ikke-almennyttige, men i 2022 steg denne andel markant fra 2 % i 2021 til 17 % på grund af mange bevillinger til familieformål. Danmarks Statistik opdeler ikke disse bevillinger yderligere, men bemærker, at de fleste ikke-almennyttige bevillinger er kategoriseret som "Andre formål" og derfor kun udgør en lille del af analysen af midler til natur-, klima- og miljøformål.

Metode og kildegrundlag

Denne analyse anvender en kvantitativ metode baseret på de nyeste data fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#), inklusiv særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter. Beløbene i analysen er opgivet i løbende priser.

Data omfatter primært 2022 og få steder perioden 2018-2022. I sidste års fondsstatistik (for 2021) og de tidligere år, lå langt de fleste forskningsbevillinger under et tværgående formål (videnskabelige formål). Men der lå også en mindre del af forskningsbevillingerne under støtteformålene, som forskningen vedrørte (f.eks. sundhed, kultur mv.).

Det er ændret fra fondsstatistikken 2022 sådan at forskningsbevillingerne er samlet på de støtteformål, som bevillingerne primært anvendes til forskning inden for. De forskningsbevillinger, der ikke passer under fondsstatistikens støtteformål, findes under 'andre formål'.

Ændringen betyder, at vi på sigt kan få et bedre overblik over de samlede bidrag til de enkelte støtteformål. Det betyder også, at vi nu og nogle år frem, ikke kan fortælle så meget om udviklingen i bevillinger over flere år, fordi data ikke er sammenlignelige. Det gælder bl.a. for udviklingen i antal fonde, der bidrager til et støtteformål. Visse

steder vælger vi at beskrive udviklingen uden forskningsmidler, fordi vi på den måde kan vise mere om udviklingen under støtteformålet.

Der kan dog være større usikkerhed i tallene, indtil det nye indberetningsskema er fuldt implementeret, så sammenligninger med tidligere år bør foretages med forsigtighed.

Ydermere er antallet af fonde, der har indberettet 2022-tal til Danmarks Statistik, steget fra 350 til 550.

Analysen fokuserer på de 3.658 fonde, der foretog bevillinger i 2022 ud af Danmarks 9.155 fonde og fondslignende foreninger. Dataindsamlingen omfatter private erhvervsdrivende fonde, almene fonde, selvejende institutioner og udvalgte private foreninger. Bemærk, at opgørelsen kan indeholde fonde, som ikke længere eksisterer, da opdatering af CVR-registret kan være forsinket.

Ved indberetning til Danmarks Statistik kan fondene kun vælge ét primært formål. Dette betyder, at projekter, der omfatter flere formål, kan være registreret under et andet hovedformål, selvom natur-, klima- eller miljøforhold også indgår i projektets formål.

Sammenligning med Skatteforvaltningens opgørelse

Man kan ikke direkte sammenligne Danmarks Statistiks fondsstatistik med Skatteforvaltningens opgørelse over skattepligtige bevillinger. Selvom almenyttige bevillinger normalt er fradragsberettigede, gælder det ikke altid for erhvervsdrivende fonde, hvor datterselskaber udgør hovedindtægtskilden. Det skyldes den såkaldte prioriteringsregel.

Varierende uddelingsniveau

Store udsving i fondenes bevillingsniveauer kan påvirke fondsstatistikken. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?
Kontakt os på info@fondenensvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og mere viden om fonde på vores hjemmeside. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes løbende opdateret om nye udgivelser:
www.fondenensvidenscenter.dk